

Onderzoek in het kader van de Omgevingswet

Quickscan herbestemming braakliggend terrein Musselkanaal

Bureau Biota rapportage 2025-052

Projectgegevens

Opdrachtgever:

BENUS
BENUS

Projectomschrijving:

Onderzoek in het kader van de Omgevingswet
Quicksan herbestemming braakliggend terrein Musselkanaal

Aannemer:

Bureau Biota
Ecologisch advies, onderzoek en educatie

KvK nummer:

BTW nummer:

Contactpersoon:

Datum:

31 oktober 2025

Status:

Definitief v2

Akkoord:

Projectnummer:

2025-142

Rapportnummer:

2025-052

Te citeren als:

© Bureau Biota

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever hierboven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Biota, nog mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het rapport is vervaardigd.

Bureau Biota is niet aansprakelijk voor gevolgschade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Biota. Opdrachtgever vrijwaart Bureau Biota voor aanspraken in verband met deze toepassing.

Samenvatting

Inleiding en doelstelling

Men is voornemens een braakliggend terrein, gelegen in het Groningse drop Musselkanaal, een nieuwe bestemming te geven en bouwrijp te maken. Wanneer soorten beschermd onder de Omgevingswet bijvoorbeeld gebruik maken van het plangebied, dan kunnen deze mogelijk hinder ondervinden van de voorgenomen plannen. Als dit het geval is, dan mogen de plannen niet zonder meer doorgaan. Dan is voor de plannen mogelijk een vergunning van de Omgevingswet nodig. Om vast te stellen wat de situatie ter plaatse is, dient er een quickscan uitgevoerd te worden. Hiervoor hebben de [REDACTED] aan Bureau Biota opdracht verleend.

In het voorliggende rapport presenteert daarom het onderzoek naar de potenties van het plangebied in Musselkanaal voor (verblijfplaatsen van) beschermde soorten en de gevolgen van de voorgenomen plannen op alle drie de pijlers van Omgevingswet; Gebiedsbescherming, Soortenbescherming, en bescherming van houtopstanden.

Gebiedsbescherming

Het plangebied bevindt zich op circa 12 kilometer van het Natura 2000 gebied Liefstingsbroek. Van de 19 voor Natura 2000-gebieden te toetsen storingsfactoren is alleen de emissie van stikstof overgebleven als mogelijke factor die van invloed zou kunnen zijn. Het plangebied ligt echter dusdanig ver van de Liefstingsbroek en de ingreep is dusdanig beperkt dat er geen stikstofdepositie door toedoen van de voorgenomen ingreep op Natura 2000 gebieden wordt verwacht. Een en ander kan eventueel nog wel geverifieerd worden door het uitvoeren van een Aeriusscalculatie.

Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien NNN geen externe werking heeft in de provincie Groningen hoeft hier geen verdere actie voor te worden ondernomen. Habitats uit de Groninger lijst worden niet geschaad, omdat de werkzaamheden zich alleen richten op een woonef.

Voor het onderdeel Gebiedsbescherming zijn geen vervolgstappen vereist. Er is voor dit onderdeel ook geen vergunning van de Omgevingswet nodig voor uitvoering van de voorgenomen ingreep.

Soortbescherming

Van de voorgenomen plannen zouden wel negatieve effecten van de werkzaamheden kunnen worden verwacht voor algemene broedvogels. Het advies is dus om de werkzaamheden buiten het broedseizoen of onder ecologische begeleiding uit te voeren, zodat verstoring van broedgevallen kan worden voorkomen en er geen knelpunt met de Omgevingswet op dat vlak kan ontstaan.

Voor overige soort(groep)en met een wettelijke beschermingsstatus is er geen reden om aan te nemen dat er knelpunten ten aanzien van de Omgevingswet zullen ontstaan door toedoen van de voorgenomen plannen. Soorten uit de Groninger lijst worden verder met de voorgenomen plannen niet negatief beïnvloed.

Houtopstanden

Voor de bomen die voor de plannen moeten gaan wijken, is waarschijnlijk een kapvergunning nodig. Hiervoor moet eerst in kaart worden gebracht welke bomen er definitief moeten verdwijnen en dient vastgesteld te worden of deze vergunningplichtig zijn.

Aanbevelingen

- Werk voor de algemene broedvogels buiten het broedseizoen. Als werken buiten het broedseizoen niet lukt, voer de werkzaamheden dan onder ecologische begeleiding uit;
- Neem gedurende de gehele uitvoeringsperiode de specifieke zorgplicht in acht. Het is belangrijk alle aanwezige dieren te allen tijde een vrije vluchtroute te bieden, dieren niet onnodig te verstoren en waar mogelijk daarom werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van eventueel aanwezige dieren uit te voeren. Ook adviseren we het gebruik van bouwverlichting en geluid producerende activiteiten te minimaliseren en 's nachts volledig te stoppen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling.....	1
1.3	Omschrijving plangebieden en voorgenomen plannen.....	1
2	Wettelijk kader	4
2.1	Gebiedsbescherming.....	4
2.1.1	Natura 2000.....	4
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland.....	5
2.1.3	Lijst Groninger soorten en habitats	5
2.2	Soortenbescherming	5
2.3	Houtopstanden.....	7
2.4	Specifieke zorgplicht.....	7
3	Werkwijze	8
3.1	Gebiedsbescherming.....	8
3.1.1	Natura 2000.....	8
3.1.2	Natuurnetwerk Nederland.....	8
3.1.3	Lijst Groninger soorten en habitats	8
3.2	Soortenbescherming	9
3.2.1	Literatuurstudie	9
3.2.3	Veldbezoek	9
3.3	Houtopstanden.....	10
3.4	Specifieke zorgplicht.....	10
4	Resultaten, effecten en aanbevelingen	11
4.1	Gebiedsbescherming.....	11
4.1.1	Natura 2000.....	11
4.1.2	Natuurnetwerk Nederland.....	12
4.1.3	Lijst Groninger soorten en habitats	12
4.2	Soortenbescherming	13
4.2.1	Schimmels & (korst)mossen	13
4.2.2	Vaatplanten	13
4.2.3	Insecten & weekdieren.....	14
4.2.4	Amfibieën	14
4.2.5	Vogels	15
4.2.7	Zoogdieren.....	15
4.2.8	Overige soorten	17
4.2.9	Specifieke zorgplicht.....	17
4.2.10	Lijst Groninger soorten en habitats	17
4.3	Houtopstanden.....	17
5	Conclusie en aanbevelingen	19
5.1	Gebiedsbescherming.....	19
5.2	Soortenbescherming	19
5.3	Houtopstanden.....	19
5.4	Specifieke zorgplicht.....	19
5.5	Aanbevelingen.....	20
5.6	Natuurinclusief bouwen	20
6	Geraadpleegde bronnen.....	21
Bijlage 1	Resultaten Flora & Fauna Verkenner	22
Bijlage 2	Soortenlijst veldbezoek	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Men is voornemens een braakliggend terrein in het Groningse dorp Musselkanaal een nieuwe bestemming te geven en bouw gereed te maken.

Wanneer soorten beschermd onder de Omgevingswet bijvoorbeeld gebruik maken van het plangebied, dan kunnen deze hinder ondervinden van de voorgenomen plannen. Als dit het geval is, dan mogen de plannen niet zonder meer doorgaan. Dan is voor de plannen mogelijk een vergunning van de Omgevingswet nodig. Om vast te stellen wat de situatie ter plaatse is, dient er een quickscan uitgevoerd te worden. Hiervoor heeft [REDACTED] aan Bureau Biota opdracht verleend.

In het voorliggende rapport presenteert daarom het onderzoek naar de potenties van het plangebied in Musselkanaal voor (verblijfplaatsen van) beschermde soorten en de gevolgen van de voorgenomen plannen op alle drie de pijlers van Omgevingswet: Gebiedsbescherming, Soortenbescherming en Bescherming van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van de quickscan is het in kaart brengen van de potenties van het onderzoeksgebied voor soorten die beschermd worden onder de Omgevingswet (Ow) en het bepalen van de te verwachten effecten van de voorgenomen plannen op beschermde natuurwaarden ter plaatse en op de directe omgeving. Het onderzoek brengt in ieder geval in beeld:

- of beschermde soorten planten en dieren aanwezig zijn binnen of direct rondom het plangebied;
- of er potenties zijn voor Ow-beschermde soorten die tijdens het veldbezoek niet aangetroffen zijn;
- of met de voorgenomen ingreep verbodsbepalingen uit de bovengenoemde wet zullen worden overtreden (gebiedsbescherming, soortenbescherming, houtopstanden, zorgplicht);
- of er mogelijkheden zijn om eventuele overtredingen te vermijden;
- hoe te handelen om te voldoen aan de zorgplicht en de Omgevingswet na te leven;
- of er noodzaak is tot het aanvragen van een vergunning van bovengenoemde wet of dat er eerst nog nader onderzoek moet worden verricht om tot deze conclusie te komen.

1.3 Omschrijving plangebieden en voorgenomen plannen

Het plangebied ligt vrij landelijk in het dorp Musselkanaal, aan de Sluisstraat 63 (Figuur 1). Het plangebied betreft een braakliggend terrein met enkele bomen en laag groeiende vegetatie aan de achterzijde van het terrein. De actuele situatie van het plangebied ten tijde van het veldonderzoek is weergegeven in Figuur 2.

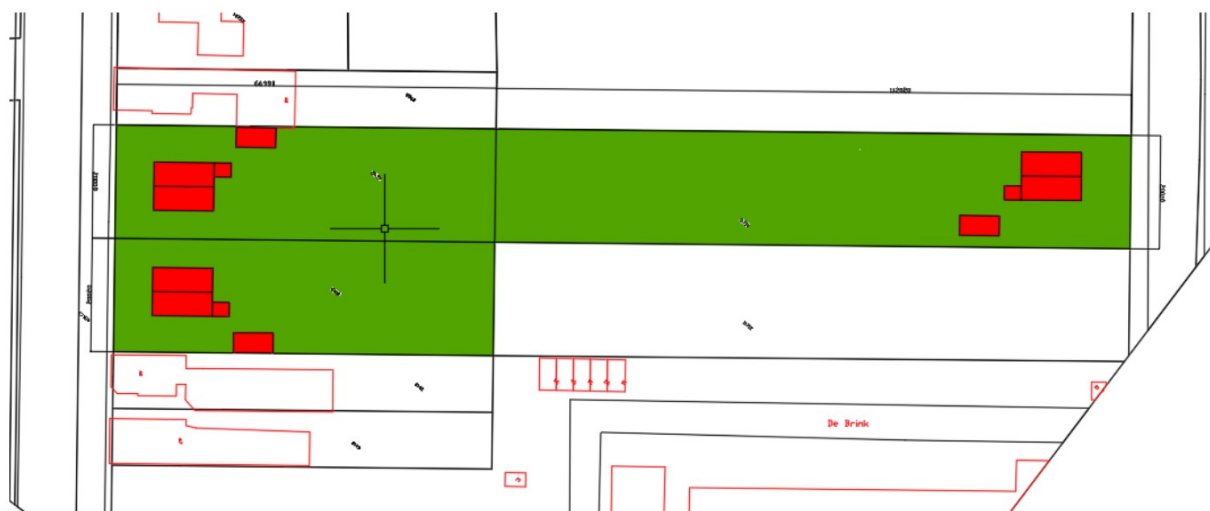
De initiatiefnemer wil op deze locatie graag drie woningen realiseren (Figuur 3). Hiervoor zullen een aantal bomen die midden in het perceel staat moeten wijken en wordt het perceel bouwrijp gemaakt.

Figuur 1 Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) in Musselkanaal. Bron: www.pdok.nl.

Figuur 2 Actuele situatie in het plangebied tijdens het veldbezoek op 3 juli 2025. Foto's: Bureau Biota.

Figuur 3 Globale weergave van de beoogde eindsituatie, met drie woningen op het onderzochte perceel in Musselkanaal.

2 Wettelijk kader

De Omgevingswet (Ow) vervangt sinds 1 januari 2024 de Wet natuurbescherming. Het doel van deze nieuwe wet is om het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving te vereenvoudigen door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet.

Gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden staan net als voorheen samen en zo ook in de Omgevingswet. Qua inhoud per onderdeel is er weinig veranderd. De belangrijkste wijzigingen aan de wet ten opzichte van de Wet natuurbescherming is dat Rode-Lijstsoorten nu ook leidend zijn voor beschermingsinspanningen en dat de zorgplicht is gespecificeerd.

Voorheen waren de Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en internationale biodiversiteitsdoelen leidend voor inspanningen van de provincie. Hier zijn nu de Rode-Lijst soorten bij gekomen. Dit is een overzicht van soorten uit Nederland die bedreigd zijn en daarom dreigen te verdwijnen of al verdwenen zijn. Deze lijsten worden opgesteld en geactualiseerd door de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Voor 18 soortgroepen is aan de hand van populatietrends en zeldzaamheid zo'n Rode Lijst opgesteld. De Rode Lijst bevat een groot aantal meer soorten dan de andere leidraden waarop de bescherming in Nederland voorheen op was ingesteld. Soorten waar eerst nooit aan gedacht werd kunnen daardoor plots beschermd zijn. Denk hierbij aan soortgroepen als schietmotten, haften en platwormen. De Omgevingswet vereist dat provincies de nodige maatregelen nemen voor het behoud en herstel van soorten op de Rode Lijsten. Dit staat voornamelijk opgenomen in de geherstructureerde zorgplicht.

De zorgplicht is in de Omgevingswet verdeeld in een 'Algemene zorgplicht' en een 'Specifieke zorgplicht'. Hierbij geldt de algemene zorgplicht altijd, tenzij er een specifieke zorgplicht is, en dient dit te worden gehanteerd door overheden, bedrijven en burgers. De specifieke zorgplicht geldt enkel in bepaalde situaties, zoals wanneer men bij werkzaamheden in aanraking komt met flora en/of fauna en is daardoor concreter. Meer hierover staat in Paragraaf 2.4. Omdat de Omgevingswet meerdere wetten bij elkaar bundelt, zijn hier ook veel wijzigingen in opgenomen die minder relevant zijn voor het onderdeel ecologie. Voor een volledig overzicht over de wet verwijzen wij u naar [de wetten website van overheid](#).

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natura 2000

Het eerste onderdeel binnen de Omgevingswet gaat in op de gebiedsbescherming. In dit deel zijn de bepalingen uit de richtlijnen van de Europese Unie (Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn) voor wat betreft de bescherming van gebieden vertaald naar het nationaal recht. Dit onderdeel regelt dus de bescherming van Natura 2000 gebieden. In ons land liggen ruim 160 gebieden die vallen onder het Natura 2000-regime. Voor elk van deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen voor zowel soorten als vegetatietypen opgesteld. Activiteiten die mogelijk gevolgen hebben voor op de instandhoudingsdoelen van deze gebieden zijn in de Ow gedefinieerd als Natura 2000-activiteiten. Nadelige gevolgen van initiatieven op deze instandhoudingsdoelen dienen vermeden te worden of zoveel mogelijk beperkt te worden. Om projecten in of nabij deze beschermde gebieden uit te kunnen voeren is dus in sommige gevallen een vergunning vereist. Via de website van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur is te verifiëren of een plangebied in de buurt van een beschermd natuurgebied ligt. Hiervoor kan een kaart worden aangeroepen waarop aangegeven staat waar zich Natura 2000-terreinen, wetlands of nationale parken bevinden.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Naast de gebieden die binnen de Omgevingswet al beschermd worden, liggen in Nederland ook nog terreinen die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, het NNN. Dit is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Met het netwerk beoogt men natuurgebieden beter met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied te verbinden. Bescherming van het NNN vindt plaats vanuit de provinciale Verordening Ruimte (inclusief de omgevingsplannen) en de landelijke Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Het ruimtelijke beleid voor het netwerk is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de 'wezenlijke kenmerken en waarden' (denk aan natuurdoelen, natuurkwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, waterhuishouding, bodem-, lucht- en waterkwaliteit, rust, stilte, donkerte, landschaps- structuur, belevingswaarde etc.). Op deze gebieden is volgens de Nota Ruimte het 'nee-tenzij'-principe van kracht. Plannen/ Projecten worden allen volgens dit principe getoetst. In sommige provincies heeft het NNN beleid externe werking en in sommige provincies niet. Als het NNN-beleid in een provincie externe werking heeft, betekent dit dat het beleid ook voor initiatieven rondom het natuurgebied geldt die invloed hebben op het natuurgebied. Als het NNN-beleid geen externe werking heeft, is dit beleid alleen van toepassing op activiteiten die worden verricht binnen het netwerk.

2.1.3 Lijst Groninger soorten en habitats

Voor soorten, zijnde soorten beschermd onder de Omgevingswet, maar vooral ook soorten waarvan vergeleken met Nederland een meer dan evenredig deel aanwezig is in de provincie Groningen (meer dan 7%) ziet de provincie een speciale verantwoordelijkheid voor deze soorten. Daarom is er een Lijst Groninger soorten en habitats opgesteld. Deze lijst is gebaseerd op:

- de bescherming van deze soorten op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de verdragen van Bonn, Bern en Ramsar, zoals vertaald in artikel 3.1 en 3.5 van de Wnb;
- de bescherming van soorten waarnaar de Wnb verwijst in artikel 3.10;
- de Rode Lijsten;
- bestuurlijke relevantie voor Groningen.

Inmiddels staan er ruim 300 soorten op deze 'Groninger Lijst'. Ook deze soorten worden beschouwd bij de bepaling van mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep.

2.2 Soortenbescherming

Binnen dit onderdeel van de Omgevingswet (Ow) is de bescherming van in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Doel van dit onderdeel is de instandhouding van deze wilde planten en dieren. Activiteiten die mogelijk gevolgen hebben voor in het wild levende dieren of planten zijn in de Ow gedefinieerd als flora- en fauna-activiteiten (ongeacht of deze soorten in de Ow beschermd zijn of niet). De Omgevingswet stelt regels over flora- en fauna activiteiten om soorten te beschermen. Dit betreft zowel (inter)nationaal beschermde soorten als niet beschermde soorten.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) bij de Ow wordt onderscheid gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes:

- § 11.2.2: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn (Vogelrichtlijnsoorten);
- § 11.2.3: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijnsoorten);
- § 11.2.4: omgevingsvergunning andere soorten.

Voor elk beschermingsregime zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen bepaald. Provincies regelen in een omgevingsverordening of en voor welke flora en fauna-activiteiten geen vergunningplicht geldt (de vergunningvrije gevallen).

Vogels

Voor wat betreft de vogels is in deze wet bepaald, dat alle broedende vogels, hun eieren, de vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving daarvan zijn beschermd. Voorts zijn van een aantal soorten de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De nesten van deze vogelsoorten zijn ondergebracht in vijf categorieën, elk met een eigen beschermingsregime:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats;
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar;
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen;
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Voor het verstoren van broedende vogels wordt geen vergunning verleend. Voor het verstoren van broedgevallen en/of het aantasten van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen, geldt een zware toets (vergelijkbaar met toetsing van Habitatrichtlijnsoorten).

Habitatrichtlijn/Verdrag van Bern/Verdrag van Bonn

Voor de planten- en diersoorten vernoemd in bijlage IV van de [Habitatrichtlijn](#), bijlage I of II bij het [Verdrag van Bern](#) of bijlage I bij het [Verdrag van Bonn](#) geldt dus een aanvullend beschermingsregime. Voor deze soorten geldt dat alleen vergunning kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten, geen andere bevredigende oplossing voor en geplande ingreep voorhanden is en sprake is van een in of bij wet genoemd belang.

Nationaal beschermde soorten

Bijlage IX onderdeel a van artikel 11.54 van het Bal onder de Omgevingswet geeft een overzicht van de diersoorten die we op nationaal niveau dienen te beschermen. Bijlage IX onderdeel b van artikel 11.54 van bovengenoemde wet doet hetzelfde, maar dan voor beschermde plantensoorten. De diersoorten uit deze bijlage mogen niet opzettelijk gedood of gevangen worden. Voor de plantensoorten uit de genoemde bijlage geldt dat ze in hun natuurlijke verspreidingsgebied niet opzettelijk mogen worden geplukt, verzameld, afgesneden, ontworteld of vernield.

Voor de nationaal beschermde soorten hebben de provincies in het kader van beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen de bevoegdheid om soorten aan te wijzen waarvoor schadelijke handelingen op nationaal beschermde soorten niet leiden tot een vergunningplichtig geval. De provincie Groningen doet dit voor de volgende soorten:

Amfibieën	Zoogdieren	Zoogdieren (vervolg)	Zoogdieren (vervolg)
• bruine kikker • gewone pad • kleine watersalamander • middelste groene kikker/bastaardkikker • meerkikker	• aardmuis • bosmuis • dwergmuis • dwergspitsmuis • egel • gewone bosspitsmuis	• huisspitsmuis • konijn • ree • ondergrondse woelmuis • rosse woelmuis • tweekleurige bosspitsmuis	• veldmuis • vos • wezel • woelrat

2.3 Houtopstanden

In dit onderdeel van de Omgevingswet is de bescherming van houtopstanden buiten de bebouwde kom geregeld. Het voornaamste doel hiervan is het in stand houden van het areaal bossen en beplantingen in Nederland. Elke Nederlandse provincie heeft verordeningen vastgesteld waarin is geregeld hoe een kapmelding moet worden ingediend, waaraan herbeplanting moet voldoen en wanneer vergunning van de herbeplantingsplicht kan worden verleend. Daarmee wordt de functie van bossen en beplantingen gegarandeerd als habitat voor dieren en planten, als recreatiegebied en als 'groene long' voor ons dichtbevolkte land. Voordat een houtopstand die onder de bovengenoemde wet valt, geveld kan worden, moet volgens de wet een kapmelding worden gedaan bij de provincie.

2.4 Specifieke zorgplicht

De zorgplicht binnen de Omgevingswet is geherstructureerd met als doel dat overheid, bedrijven en burgers samen verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Dit is opgesplitst in een algemene en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht is te allen tijde geldig, tenzij er sprake is van specifieke decentrale of rijksregels. Wanneer in aanraking wordt gekomen met ecologie is vrijwel altijd sprake van de specifieke zorgplicht.

De Omgevingswet kent een specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten. Dit houdt kort gezegd in dat nadelige effecten als gevolg van activiteiten op beschermde of bedreigde soorten zoveel mogelijk moet worden voorkomen, beperkt of ongedaan moet worden. De specifieke zorgplicht houdt onder andere in dat voorafgaand aan de activiteit nagegaan wordt of er aanwijzingen zijn voor het voorkomen van kwetsbare of bedreigde soorten binnen de invloedssfeer van de activiteit. Dit betreffen de volgende in Nederland van nature voorkomende soorten (en hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats indien van toepassing):

- Vogelrichtlijnsoorten (van Bijlage I Vogelrichtlijn);
- Geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- Habitatrichtlijnsoorten (Bijlage II, IV, V Habitatrichtlijn);
- Rode Lijsten soorten;
- Nationaal beschermde soorten.

3 Werkwijze

In dit hoofdstuk staat de uitgevoerde onderzoeksmethodiek beschreven per relevant wettelijk kader uit de Omgevingswet. Dit zijn de onderdelen Gebiedsbescherming, Soortbescherming en Bescherming van houtopstanden en daarnaast nog de specifieke zorgplicht. In dit rapport wordt getoetst aan de bescherming van gebieden, soorten, specifieke zorgplicht en de hout opstanden.

3.1 Gebiedsbescherming

3.1.1 Natura 2000

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden zijn 19 storingsfactoren gedefinieerd waarvan een inschatting dient te worden gemaakt of er bij de uitvoering van de voorgenomen plannen sprake kan zijn van een of meerdere van deze wijzen van verstoring. Het betreft hier de volgende factoren:

1) Oppervlakteverlies;	11) Verandering overstromingsfrequentie;
2) Versnippering;	12) Verandering dynamiek substraat;
3) Verzuring door N-depositie uit de lucht;	13) Verstoring door geluid;
4) Vermesting door N-depositie uit de lucht;	14) Verstoring door licht;
5) Verzoeting;	15) Verstoring door trilling;
6) Verzilting;	16) Optische verstoring;
7) Verontreiniging;	17) Verstoring door mechanische effecten;
8) Verdroging;	18) Verandering van populatiedynamiek;
9) Vernatting;	19) Bewuste verandering soortensamenstelling.
10) Verandering stroomsnelheid;	

Aan de hand van de bevinding in het veld en met kennis van de voorgenomen ingreep is nagegaan of er bij de ingreep sprake zou kunnen zijn van negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden door de bovengenoemde storingsfactoren, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn.

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN-gebied wordt bepaald of het voornemen (significante) effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het desbetreffende NNN-gebied kan hebben. Vervolgens wordt bepaald of de provincie waarin het voornemen zich plaatsvindt externe werking geldt. Zo ja, wordt in eerste instantie gekeken of deze effecten kunnen worden voorkomen of gemitigeerd. Zo nee, dient enkel gekeken te worden naar plangebieden die zich in of aangrenzend aan het NNN bevinden.

3.1.3 Lijst Groninger soorten en habitats

Op basis van de kenmerken van het plangebied wordt bepaald of er onderdelen aanwezig zijn die te classificeren zijn als onderdeel van een van de habitattypes genoemd in de Groninger Lijst.

3.2 Soortenbescherming

Uit de combinatie van de verzamelde informatie uit de literatuurstudie en het veldbezoek alsmede de kennis over de ecologie van in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren is bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en welke gevolgen dit heeft voor de werkzaamheden. Ook is bepaald of vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig zijn, zoals het uitvoeren van nader onderzoek of het aanvragen van een vergunning.

3.2.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is een indruk van het gebied verkregen op basis van gebiedskenmerken in relatie tot de voorgenomen plannen. Op basis daarvan is in kaart gebracht waarvoor nog aanvullende gegevens wenselijk zijn. Om een gedegen conclusie te trekken, wordt doorgaans ook gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens uit de Flora & Fauna Verkenner en, waar mogelijk/relevant, andere naslagwerken. Deze gegevens zijn van belang voor het maken van een goede afweging van de mogelijke effecten op de aanwezige natuurwaarden.

Gezien de kenmerken van het te onderzoeken terrein en de directe omgeving in relatie tot de voorgenomen ingreep en de verspreiding van beschermde soorten bekend uit de naslagwerken over deze regio is voor dit onderzoek alleen nog de Flora & Fauna Verkenner geraadpleegd (Bijlage 1).

3.2.3 Veldbezoek

Om goed in beeld te brengen welke (potenties voor) beschermde natuurwaarden op of nabij het onderzoeks-terrein (Figuur 2) aanwezig zijn (actuele situatie), heeft Bureau Biota op 3 juli 2025 tussen 11:00 en 12:30 uur veldonderzoek uitgevoerd. Het veldonderzoek is bij daglicht uitgevoerd om voor zoveel mogelijk beschermde soortgroepen een goede inschatting van de aanwezigheid/potenties in het gebied te maken. Er zijn twee medewerkers van Bureau Biota ter plaatse geweest: [REDACTED] en [REDACTED]. Het weer ten tijde van het veldbezoek was licht bewolkt en droog met een temperatuur van respectievelijk 20°C en een wind met een windkracht van 3 Bft.

Eén veldbezoek aan de plangebieden in deze periode van het jaar is doorgaans niet voldoende voor het gedetailleerd onderzoeken van de verspreiding en aantallen van veel soortgroepen. Veel soorten zijn namelijk slechts een deel van het jaar of zelfs een deel van de dag aanwezig in een bepaald gebied. Echter, wanneer men zich beperkt tot onder de Omgevingswet vastgestelde soorten en leefgebieden en men kennis heeft van de ecologie van deze soorten en leefgebieden dan kan een ervaren ecoloog ook met een eenmalig bezoek een goede inschatting maken van de potenties van het terrein voor gebruik door beschermde soorten.

In onze ogen is een eenmalig veldonderzoek en onderlinge bespreking van de bevindingen door ervaren ecologen in combinatie met de verzamelde biologische gegevens van het plangebied bij Musselkanaal voldoende geweest om een gedegen inschatting te kunnen maken van de potenties van dit terrein voor beschermde natuurwaarden en hier conclusies aan te verbinden voor wat betreft de bepalingen vastgelegd in de Omgevingswet in relatie tot de voorgenomen plannen. Echter, 100% zekerheid geeft een eenmalig veldbezoek nooit.

Met de gegevens uit de Flora & Fauna Verkenner en de bevindingen uit de veldbezoeken is in kaart gebracht voor welke soorten potenties aanwezig zijn op of nabij het onderzoeksterrein. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving uitgebreid geïnspecteerd op potenties voor beschermde natuurwaarden. Hierbij is vooral gezocht naar plaatsen waar beschermde diersoorten, zich een schuilplaats/vaste rust- of verblijfplaats kunnen verschaffen. Daarnaast is ook de directe omgeving van het onderzoeksterrein gescreend op functies voor beschermde soorten (schuilplaatsen, foerageergebied, vliegroutes etc.). Het volgende hoofdstuk geeft de resultaten weer van het veldonderzoek.

3.3 Houtopstanden

In het plangebied worden mogelijk een aantal bomen, welke midden in het perceel staan, gekapt. Dit betekent dat er gekeken moet worden of deze bomen binnen of buiten de Bebouwingscontour Houtkap vallen. Binnen de contour vallen de bomen onder de regelgeving van de gemeente Stadkanaal. Buiten deze contour is de provincie bevoegd gezag.

3.4 Specifieke zorgplicht

Indien sprake is van een flora- en-fauna-activiteit is de specifieke zorgplicht van toepassing. Dit houdt in dat negatieve effecten als gevolg van de activiteiten moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Zodoende moet worden onderzocht of er aanwijzingen zijn dat het plangebied of de nabije omgeving gebruikt wordt door beschermde of bedreigde soorten.

Deze onderzoeksplicht vervult Bureau Biota door de combinatie van de literatuurstudie (Flora & Fauna Verkenner) en het quickscan veldbezoek (habitatgeschiktheidsbeoordeling). Naast de soorten uit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten (met uitzondering van soorten waarvoor in de desbetreffende provincie geen vergunningsplicht is), richten wij ons hier ook op Rode-Lijstsoorten. Hierbij worden de volgende statussen van de Rode Lijst meegenomen: gevoelig, kwetsbaar, bedreigd en ernstig bedreigd. Uitgangspunt is daarbij dat de specifieke zorgplicht een focus vergt op de mogelijke negatieve effecten van de flora-en-fauna-activiteit op de staat van instandhouding van soorten en niet zozeer op negatieve effecten voor ieder exemplaar afzonderlijk.

Indien uit dit onderzoek blijkt dat er sprake is van de specifieke zorgplicht op een bepaalde soort(groep), wordt dit in Hoofdstuk 4 bij die desbetreffende soort genoemd.

Disclaimer

De precieze benodigde onderzoeksplicht en reikwijdte van de specifieke zorgplicht is op moment van schrijven van dit quickscan rapport nog niet duidelijk. De formulering van de specifieke zorgplicht laat veel ruimte voor interpretatie die (nog) niet is ingevuld door provincies. Onze interpretatie van de reikwijdte van de specifieke zorgplicht is gebaseerd op expert judgement.

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk om af te wegen welke maatregelen in het kader van de specifieke zorgplicht redelijkerwijs genomen moeten worden. We raden desalniettemin aan om minstens de in dit rapport aanbevolen maatregelen te treffen. De specifieke zorgplicht is immers niet vrijblijvend, deze is bestuurs- én strafrechtelijk handhaafbaar.

4 Resultaten, effecten en aanbevelingen

4.1 Gebiedsbescherming

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden in Nederland. Het gebied Liefstingsbroek ligt op circa 12 kilometer van het plangebied (Figuur 4). Dit Natura-2000 gebied vormt een beschermingszone voor drie habitattypen: blauwgraslanden (H6410), beuken-eikenbossen met hulst (H9120) en eiken-haagbeukenbossen op hogere zandgronden (H9160A).

Storingsfactoren zoals oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden, verstoring door geluid, licht of trillingen en optische verstoring of verstoring door mechanische effecten worden, vanwege deze ligging van het plangebied op geruime afstand ten opzichte van de meest nabijgelegen Natura 2000 – begrenzing, op voorhand uitgesloten. Van de overige gedefinieerde storingsfactoren (Paragraaf 3.1.1) is alleen stikstofdepositie mogelijk nog aan de orde. Door stikstofemissie bij de inzet van mobiele werktuigen en de verkeersaantrekkende werking in de realisatiefase alsmede het verhoogde aantal verkeersbewegingen als op het terrein meer woningen komen kunnen leiden tot verzuring en vermesting waarvan stikstofgevoelige soorten en habitattypen in de nabijgelegen Natura 2000-gebieden hinder kunnen ondervinden. Het plangebied ligt echter dusdanig ver van de begrenzing van de Nederlandse Natura 2000-gebieden (12 km), dat het, mede gezien de aard van het terrein tussen het plangebied en de dichtstbijzijnde contouren van Natura 2000, niet de verwachting is dat stikstofemissie hier nog een negatief effect zal veroorzaken. Met een Aeriusscalculatie kan dit nog eens nagerekend worden, maar gezien de beperkt omvang van het voornemen en de beperkte duur ervan (los van de verkeersaantrekkende werking van de nieuw te realiseren woningen) is het niet de verwachting dat de realisatie/het gebruik hier van negatieve invloed zal zijn op Natura 2000-doelstellingen.

Figuur 4 Globale ligging van het plangebied in Musselkanaal (zwarte stip) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Liefstingsbroek, op circa 12 kilometer. Bron: geocontent.rvo.nl.

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Er is ook gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De dichtstbijzijnde delen van het NNN liggen op een afstand van circa 5,6 kilometer ten opzichte van het plangebied (Figuur 5). Omdat het NNN-beleid in de provincie Groningen geen externe werking kent, hoeven er voor dit onderdeel verder geen vervolgstappen te worden ondernomen. Het plangebied ligt immers ruim buiten de begrenzing van het NNN.

Figuur 5 Globale ligging van het plangebied aan de Sluisstraat 63 in Musselkanaal (blauwe cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde delen van het Natuurnetwerk Nederland op ongeveer 5,6 km afstand. Bron: Atlas leefomgeving.

2.1.3 Lijst Groninger soorten en habitats

Van de Groninger Lijst zijn er geen habitats die binnen het plangebied voorkomen of terreinen in de buurt met dergelijke habitats, waarop de voorgenomen plannen van invloed zijn.

4.2 Soortenbescherming

In de volgende paragrafen lopen we per beschermde soortgroep de potenties van het onderzochte terrein en de effecten van de werkzaamheden (indien van toepassing) voor deze soorten stuk voor stuk langs. Wanneer gesproken wordt over aantallen soorten die zijn waargenomen, dan gaat dit telkens over de afgelopen vijf jaar en over waarnemingen binnen het uurhok waarbinnen het plangebied ligt. Voor een lijst van de waarnemingen uit de Flora & Fauna Verkenner wordt verwezen naar Bijlage I.

Indien de werkzaamheden mogelijk effecten hebben op de beschermde soorten, dan worden hierbij vervolgstappen genoteerd. Ook worden vervolgstappen in het kader van de zorgplicht besproken, indien van toepassing.

4.2.1 Schimmels & (korst)mossen

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt verschillende soorten schimmels (8 soorten) en korstmossen (2 soorten) waargenomen (Bijlage I). Het gaat hier om Rode Lijstsoorten, niet om soorten met een specifieke beschermingsstatus conform de Omgevingswet. Van mossen zijn geen waarnemingen van beschermde of Rode Lijstsoorten bekend in de regio (Bijlage I).

Tijdens het veldwerk zijn er geen andere bijzondere schimmels of korstmossen aangetroffen. Er worden er op basis van de huidige milieucondities ook geen van deze bijzondere soorten verwacht in het plangebied. Veel van de soorten zijn gebonden aan andere ecosystemen dan de bebouwde omgeving waarin het plangebied ligt. Er worden dus geen beschermde schimmels of korstmossen in de nabijheid van het plangebied verwacht.

In het kader van de Omgevingswet zijn hier verder geen vervolgstappen noodzakelijk voor schimmels en (korst)mossen.

4.2.2 Vaatplanten

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt 8 soorten vaatplanten waargenomen, welke vernoemd zijn op de Rode Lijst (Bijlage I). Er zijn geen regionale waarnemingen bekend van soorten die een wettelijk beschermde status conform de Omgevingswet hebben.

Tijdens het veldwerk zijn ook geen beschermde soorten vaatplanten gezien (Figuur 6), wel zijn er enkele algemene vaatplanten waargenomen (Bijlage 2). De geregistreerde waargenomen Rode Lijstsoorten worden veelal niet verwacht binnen het plangebied. Een voorbeeld is de blauwe knoop, deze groeit in natte tot vochtige, zwak zure graslanden. Deze biotoop komt niet overeen met het plangebied en deze soort wordt hier daarom dan ook niet verwacht. De gele kornoelje komt veelal voor in parken en tuinen, maar is doorgaans in het wild enkel te vinden in Zuid-Limburg. Ten slotte is de ronde zonnedaauw ook waargenomen in de afgelopen vijf jaar, enkel omvat de biotoop van de ronde zonnedaauw hoofdzakelijk veengronden op hoogveen en natte heiden. Ook deze biotoop komt niet overeen met het plangebied.

Op basis van de verschillen tussen de natuurlijke leefomgeving van de bovenstaande lijst vaatplanten en het plangebied, en aangezien deze soorten tijdens het veldbezoek niet zijn waargenomen is het hoogstwaarschijnlijk dat deze soorten momenteel niet in het plangebied aanwezig zijn.

In het kader van de Omgevingswet zijn hier verder geen vervolgstappen noodzakelijk voor vaatplanten.

Figuur 6 Impressie van de vegetatie in het plangebied ten tijde van het veldbezoek op 3 juli 2025. Foto's: Bureau Biota.

4.2.3 Insecten & weekdieren

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt vier soorten insecten en één soort weekdier (wijngaardslak) met een Rode Lijststatus vastgelegd (Bijlage 1). Het gaat hier veelal om eenmalige of slechts enkele waarnemingen per soort over een periode van vijf jaren. Er is er onder deze soorten slechts één die de afgelopen vijf jaren vaker dan 10 keer is aangetroffen: de bruine vuurvlieder (Bijlage 1). Onder de in het uurhok aangetroffen soorten insecten bevindt zich ook nog een soort welke wettelijk beschermd is onder de Omgevingswet: de grote vos (categorie: Andere soorten, Rode Lijst: kwetsbaar).

De in het uurhok aangetroffen zijn voornamelijk dagvlinders die floreren in specifieke milieus, zoals droge heidegebieden, vochtige open bossen of boomgaarden en ruige graslanden in bosrijke omgeving. Deze insecten zullen zich dus waarschijnlijk niet vestigen binnen het plangebied wat uit grasland bestaat, maar daarentegen wel omringd is door bebouwing. Eveneens bevat het plangebied geen mogelijkheden voor voortplanting van bijvoorbeeld dagvlinders, door het ontbreken van geschikte waardplanten. Voor libellen is het plangebied, door het ontbreken van waterlichamen voor de eiafzet, ook niet geschikt als voortplantingsgebied. Hierdoor wordt tevens niet verwacht dat het plangebied essentieel habitat is voor deze insecten.

In het kader van de Omgevingswet zijn voor deze soortgroepen geen vervolgstappen noodzakelijk.

4.2.4 Amfibieën

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt de volgende vier beschermde soorten amfibieën gezien (Bijlage I):

- Bruine kikker*;
- Gewone pad*;
- Groene kikker (onbekend);
- Kleine watersalamander*;

Tijdens het veldbezoek zijn geen (wettelijk beschermde) amfibieën aangetroffen. In de buurt van het plangebied is echt ook weinig geschikte habitat voor de meeste amfibieën waargenomen. Een groot deel van deze soorten staat ook op de vrijstellingenlijst van de provincie Groningen, in de tabel hierboven aangegeven met een asterisk (*). Voor deze soorten hoeven dan ook geen extra maatregelen genomen te worden wanneer er ruimtelijke ingrepen plaatsvinden.

Andere wettelijk beschermde soorten amfibieën worden op basis van de bekende verspreiding van deze soorten of op basis van bekende milieuvorkeuren niet in of nabij het plangebied verwacht.

Wel dient de specifieke zorgplicht gevolgd te worden, zodat amfibieën (en andere dieren) te allen tijde een vrije vluchtroute wordt geboden en dieren niet onnodig worden verstoord of beschadigd. Het werken in één richting (bijvoorbeeld bij het verwijderen van de lage begroeiing) wordt sterk aanbevolen, omdat dit de kans op succesvol vluchten vergroot. Om dieren in het algemeen zo min mogelijk te verstoren dient het gebruik van bouwverlichting en geluid producerende activiteiten ook tot een minimum te worden teruggebracht.

Er zijn in het kader van de Omgevingswet zijn verder geen vervolgstappen noodzakelijk voor amfibieën.

4.2.5 Vogels

In de afgelopen vijf jaar zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt minimaal 144 beschermde soorten vogels vastgelegd (Bijlage 1). Tijdens het veldbezoek werden in en rondom het plangebied verschillende (vrij) algemene soorten gezien en/of gehoord (Bijlage 2).

Diverse soorten die in het verleden in de regio zijn gezien, (boomvalk, brandgans, grauwe gans, groene specht, grote bonte specht, kleine rietgans en wilde zwaan) leven doorgaans in specifieke biotopen welke niet overeenkomen met het plangebied. Er werden tijdens het veldonderzoek daarom ook geen exemplaren van deze beschermde vogelsoorten waargenomen in het plangebied.

De groenstructuren in (de buurt van) het plangebied zijn wel geschikt voor algemene broedvogels. Omdat enkele bomen gekapt zullen worden, is het mogelijk dat er schuil- of rustplaatsen of nestlocaties komen ter vervallen. Eventuele broedgevallen in de bomen of struiken op het terrein mogen niet verstoord worden door de voorgenomen werkzaamheden. Omdat zich in de bomen welke gekapt gaan worden geen vogelnesten met een jaarrond beschermde status (of potenties voor verblijven van vleermuizen) zijn aangetroffen, kan de kap wel plaatsvinden, maar dient dit te gebeuren buiten het broedseizoen.

Samenvattend kan aanwezigheid van algemene broedvogels in of nabij het plangebied niet uitgesloten worden. Vanwege potentiële broedgevallen van algemene broedvogels in struiken en bomen in en vlak bij het plangebied kunnen de werkzaamheden het beste buiten het broedseizoen of onder ecologische begeleiding uitgevoerd worden.

Als er rekening wordt gehouden met de algemene broedvogels door buiten het broedseizoen te werken of onder ecologische begeleiding, dan zijn er voor deze soortgroep geen vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet vereist.

4.2.7 Zoogdieren

Bij de bespreking van de potenties van het plangebied voor zoogdieren maken we onderscheid tussen vliegende zoogdieren (vleermuizen) en grondgebonden zoogdieren.

Vleermuizen

Uit de groep van de vleermuizen zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt in de afgelopen vijf jaar alleen waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend/vastgelegd (Bijlage 1). Vleermuizen kunnen een plangebied op diverse manieren gebruiken. Ze kunnen er verblijfplaatsen hebben, ze kunnen er foerageren en ze kunnen structuren in het gebied gebruiken als navigatiemiddel. Deze manieren van gebruik van landschappen door vleermuizen worden hieronder stuk voor stuk nader uitgewerkt.

Verblijfplaatsen van vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn er geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn geen panden in het plangebied aanwezig waarin vleermuizen zouden kunnen huizen en de bomen in het plangebied bevatten geen holtes welke geschikt zijn voor vleermuizen om in te verblijven. Er worden daarom geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht in het plangebied of binnen de invloedssfeer van de plannen.

Foerageergebieden & vliegroutes

Het plangebied en de directe omgeving ervan zouden mogelijk ook als foerageergebied kunnen dienen, want rondom de bomen bij het plangebied zouden vleermuizen op zoek kunnen gaan naar insecten. De bomen midden in het plangebied blijven waarschijnlijk niet behouden, maar in de directe omgeving van het plangebied blijft voldoende groen staan, waardoor een eventuele foerageerfunctie hier zonder moeite blijft bestaan. Als we kijken naar het plangebied als onderdeel van een vliegroute, dan is het de verwachting dat het plangebied daar geen deel van uitmaakt. Hiervoor missen de lijnvormige elementen zoals deze bijvoorbeeld wel bij de gelijknamige watergang het Musselkanaal of bij het bosgebied tussen de Telefoonweg en de Zuider Kanaalweg.

Omdat er geen verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen in het plangebied worden verwacht en er geen sprake is van essentieel foerageergebied, is er geen reden om aan te nemen dat er ten aanzien van de Omgevingswet knelpunten ontstaan voor vleermuizen.

In het kader van de Omgevingswet zijn voor vleermuizen dus geen vervolgstappen nodig.

Overige zoogdieren

Uit de groep van de overige zoogdieren zijn binnen het uurhok waarin het plangebied ligt in de afgelopen vijf jaar de volgende zoogdiersoorten waargenomen (Bijlage I)

• Aardmuis*;	• Egel*;	• Ree*;	• Woelrat*;
• Bever	• Grote bosmuis;	• Rosse woelmuis*;	• Wolf
• Bosmuis*;	• Haas;	• Steenmarter;	
• Dwergmuis*;	• Huisspitsmuis*;	• Veldmuis*;	
• Eekhoorn;	• Otter;	• Vos*;	

**vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Groningen*

Van de soorten met een nadere beschermingsstatus wordt van een deel niet verwacht dat zij gebruik zullen maken van het plangebied. Dit geldt in ieder geval voor de eekhoorn, haas, otter, bever en wolf. Hoewel zij incidenteel in of vlak bij het plangebied zouden kunnen worden gezien, zullen zij, gezien hun leefgebiedvoorkeur, geen specifieke binding hebben met het plangebied.

De omgeving van het plangebied is wel potentieel geschikt leefgebied voor bijvoorbeeld de grote bosmuis. De grote bosmuis wordt immers vooral in (Noord)oost-Nederland aangetroffen (Zoogdiervereniging). Daarentegen is deze soort in het uurhok waar het plangebied bij hoort maar één keer waargenomen in de afgelopen vijf jaar. Bovendien zijn er tijdens het veldbezoek geen sporen gevonden of directe waarnemingen van deze soort gedaan en lijkt de huidige situatie in het plangebied, met het hoogfrequente maaibeeld, weinig geschikt voor deze soort (zeker in relatie tot potenties in de directe omgeving). Het is dus niet de verwachting dat deze soort gebruik maakt van het plangebied.

In principe zou steenmarter ook in het plangebied voor kunnen komen (bijv. op zoek naar voedsel), maar hiervoor werden tijdens de veldbezoeken geen bewijzen gevonden (geen sporen van aanwezigheid in het plangebied). Van deze soort zijn de verblijfplaatsen wettelijk beschermd. Omdat er geen bebouwing in het plangebied aanwezig is en er buiten dat geen geschikte schuilplaatsen in de begroeiing zijn waargenomen, wordt ervan uitgegaan dat het plangebied niet in gebruik is als vaste rust- of verblijfplaats.

In het kader van de Omgevingswet zijn er voor de overige zoogdieren geen vervolgstappen nodig.

4.2.8 Overige soorten

Beschermde soorten uit de andere soortgroepen, zoals reptielen, vissen of kreeftachtigen, zijn de afgelopen vijf jaar niet waargenomen in het uurhok waarin het plangebied ligt. Het plangebied biedt ook geen geschikt leefgebied of de soorten worden op basis van de bekende, nationale verspreiding niet verwacht. Dit geldt voor zowel soorten beschermd onder de Omgevingswet als Rode Lijstsoorten aangewezen in Nederland. We gaan er op basis van bekende verspreiding en milieuvoorkeuren vanuit dat deze in het plangebied geen essentieel leefgebied vinden en daarmee niet negatief worden beïnvloed door de voorgenomen plannen.

In het kader van de Omgevingswet zijn geen vervolgstappen noodzakelijk voor overige soorten.

4.2.9 Specifieke zorgplicht

Voor de gehele periode van de realisatie geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat in de plangebieden aanwezige dieren (denk aan kleine, grondgebonden zoogdieren, zoals bijvoorbeeld muizen, maar ook grotere zoogdieren, zoals reeën) altijd een vrije vluchtroute wordt geboden en dat het gebruik van bouwverlichting en geluid producerende activiteiten tot een minimum moet worden teruggebracht.

4.2.10 Lijst Groninger soorten en habitats

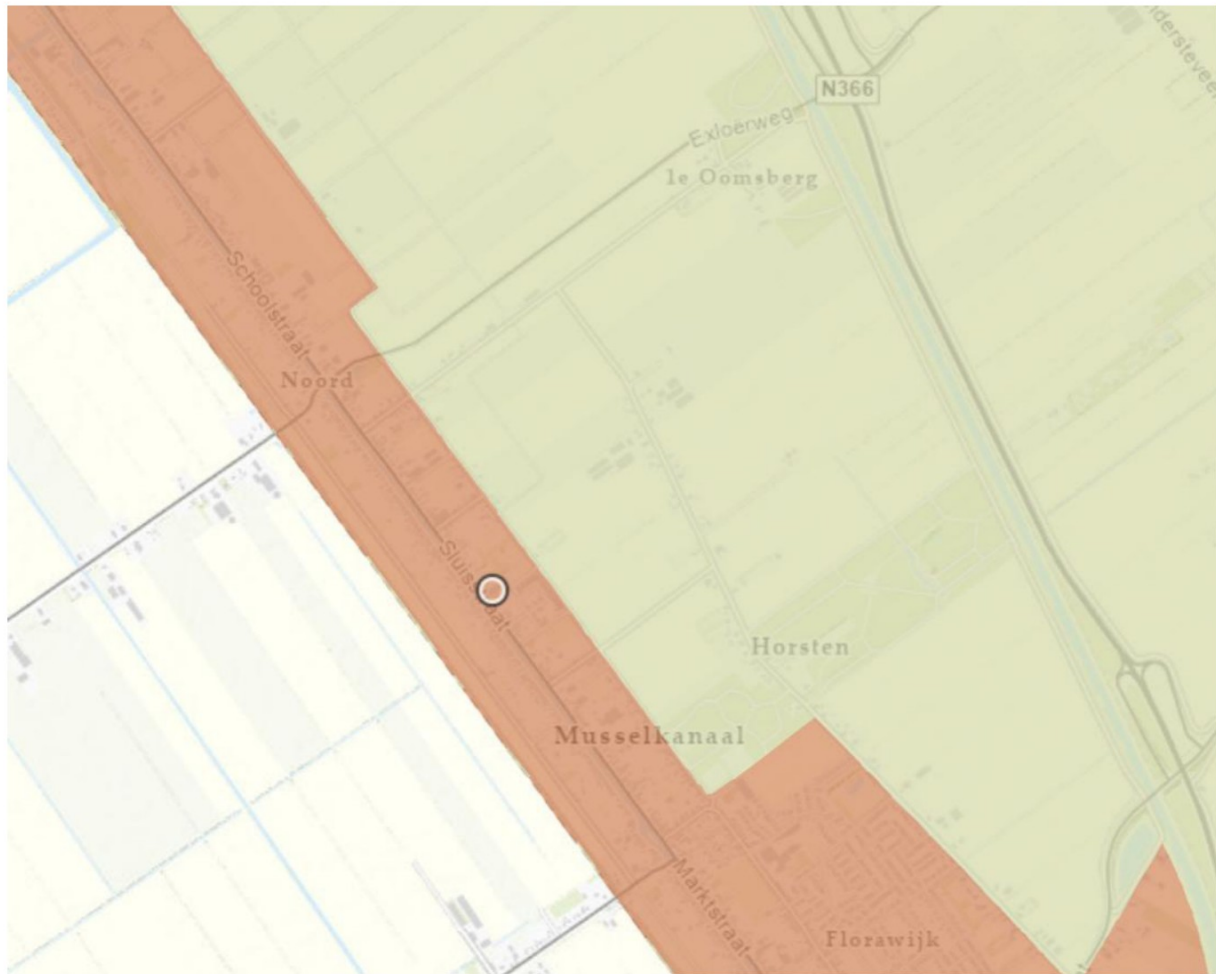
Op basis van de milieuomstandigheden, kan de aanwezigheid van soorten uit de Groninger lijst binnen het plangebied uitgesloten worden als deze niet al besproken zijn in de voorgaande paragrafen. Het plangebied kan wel door soorten uit de Groninger lijst doorkruist worden, maar dit zijn dan incidentele bezoeken. Er wordt niet verwacht dat er sprake is van afhankelijkheid van dit plangebied. Negatieve effecten op deze soorten kunnen daarom op voorhand uitgesloten worden.

Voor de soorten (en habitats) vernoemd in de Groninger lijst zijn geen verdere vervolgstappen nodig.

4.3 Houtopstanden

Omdat het plangebied gelegen is binnen de Bebouwingscontour Houtkap (Figuur 7) is in dit geval de gemeente Stadskanaal bevoegd gezag. Voor de kap van bomen binnen deze gemeente is meestal een vergunning nodig behalve als het gaat om:

- hagen: bijvoorbeeld laurier en coniferen
- naaldbomen: bijvoorbeeld dennen en sparren
- fruitbomen;
- meidoornbomen;
- berken;
- wegbeplanting en éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden;
- vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
- kweekgoed;
- houtopstanden die bij wijze van dunning moeten worden geveld;
- houtopstanden die moeten worden geveld krachtens de Plantgezondheidswet of krachtens een aanschrijving of last van burgemeester en wethouders.

Figuur 7 Globale ligging van het plangebied (oranje stip) ten opzichte van de Bebouwingscontour Houtkap (oranje gearceerd). Binnen de oranje contour gelden de regels van (in dit geval) de gemeente Stadskanaal. Bron: www.geoportaal.provinciegroningen.nl.

Voor nadere informatie over de regelgeving omtrent het kappen van bomen wordt verwezen naar:

https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0037.CHW2207-vo01/r_NL.IMRO.0037.CHW2207-vo01.html#_102_Regelsmetbetrekkingtotbomen

5 Conclusie en aanbevelingen

5.1 Gebiedsbescherming

Het plangebied bevindt zich op circa 12 kilometer van het Natura 2000 gebied Liefstingsbroek. Van de 19 voor Natura 2000-gebieden te toetsen storingsfactoren is alleen de emissie van stikstof overgebleven als mogelijke factor die van invloed zou kunnen zijn. De ruime afstand tot het dichtstbijzijnde deel van Natura 2000, alsmede de beperkte omvang van de ingreep en de aard van het terrein tussen het plangebied en Het Liefstingsbroek maakt, dat er geen negatieve effecten van de voorgenomen ingreep worden verwacht voor het onderdeel Gebiedsbescherming uit de Omgevingswet. Voor de hier beschreven plannen hoeft voor dit onderdeel dus ook geen omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

Verder ligt het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aangezien NNN geen externe werking heeft in de provincie Groningen hoeft hier geen verdere actie voor te worden ondernomen.

Met de voorgenomen plannen worden ook geen negatieve effecten verwacht op habitats vastgelegd in de Groninger Lijst.

5.2 Soortenbescherming

Van de voorgenomen plannen zouden wel negatieve effecten van de werkzaamheden kunnen worden verwacht voor algemene broedvogels. Het advies is dus om de werkzaamheden buiten het broedseizoen of onder ecologische begeleiding uit te voeren, zodat verstoring van broedgevallen kan worden voorkomen en er geen knelpunt met de Omgevingswet op dat vlak kan ontstaan.

Voor overige soort(groep)en is er geen reden om aan te nemen dat er knelpunten ten aanzien van de Omgevingswet zullen ontstaan door toedoen van de voorgenomen plannen, er is dan ook geen nader onderzoek vereist en er bestaat geen noodzaak tot het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het onderdeel Soortenbescherming.

5.3 Houtopstanden

Wanneer de bomen midden in het perceel moeten wijken voor de geplande nieuwbouw dan is hier zeer waarschijnlijk een kapvergunning voor nodig. Deze kan aangevraagd worden bij de gemeente Stadskanaal. Deze vergunning is niet nodig als voldaan wordt aan de uitzonderingen vermeld in paragraaf 4.3.

5.4 Specifieke zorgplicht

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men zich ten alle tijden te houden aan de specifieke zorgplicht. Zorg daarom dat deze dieren altijd een vrije vluchtroute wordt geboden, dat er geen nieuwe verblijf-/schuilplaatsen ontstaan in het plangebied (geen materialen bouwmaterialen of groenafval laten ophopen in op het terrein) en dat verstoring door licht (bouwverlichting) en geluid (radio's, mobiele werktuigen) tot een minimum wordt beperkt en in de avond volledig wordt vermeden.

5.5 Aanbevelingen

- Werk voor de algemene broedvogels zo veel mogelijk buiten het broedseizoen. Als werken buiten het broedseizoen niet lukt, voer de werkzaamheden dan onder ecologische begeleiding uit;
- Vraag een kapvergunning aan als blijkt dat er vergunningplichtige bomen worden neergehaald;
- Neem gedurende de gehele uitvoeringsperiode de specifieke zorgplicht in acht. Het is belangrijk alle aanwezige dieren te allen tijde een vrije vluchtroute te bieden, dieren niet onnodig te verstoren en waar mogelijk daarom werkzaamheden buiten de kwetsbare periodes van eventueel aanwezige dieren uit te voeren. Ook adviseren we het gebruik van bouwverlichting en geluid producerende activiteiten te minimaliseren en 's nachts volledig te stoppen.

5.6 Natuurinclusief bouwen

Tot slot wil Bureau Biota natuurinclusief bouwen/renoveren/verduurzamen graag onder de aandacht brengen. De biodiversiteit in Nederland holt achteruit en met relatief simpele maatregelen in de renovatie/verduurzaming kan voor verschillende soorten weer ruimte worden gebouwd. Ter inspiratie reiken we hier geheel vrijblijvend enkele websites aan waar producten voor natuurinclusief bouwen worden aangereikt of waar meer informatie over natuurinclusief bouwen te vinden is:

<https://www.bouwnatuurinclusief.nl/>

<https://www.veldshop.nl/nl/>

<https://faunusnature.com/>

<https://www.vivara.nl/>

<https://unitura.nl/>

6 Geraadpleegde bronnen

Naslagwerken en rapporten

[REDACTED] (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[REDACTED] (2013). Veldgids diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[REDACTED] (2017). Veldgids vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[REDACTED] (2017). Alle vogels van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[REDACTED] (2009). Handboek vogels van Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist.

[REDACTED] (2012). Vleermuizenkasten. Culemborg: Bureau Waardenburg.

[REDACTED] (2019). Het prentenboek. Uitgeverij Extra, Vledder.

Sovon Vogelonderzoek Nederland (2018). Vogelatlas van Nederland. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

Sovon Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland.

[REDACTED] (2019). Veldgids Europese zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Digitale bronnen

www.nederlandsesoorten.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage I Resultaten Flora & Fauna Verkenner

Overzicht van de beschermde soorten die de afgelopen vijf jaren (2020 t/m 2025) in de buurt van het plangebied (max. 5 km) zijn aangetroffen. OW = Omgevingswet. Bron; Flora en Fauna verkenner.

Naam soort	Wetenschappelijke naam	Beleidsstatus	Aantal waarnemingen
Amfibieën			
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Ow - Andere soorten	4
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Ow - Andere soorten	2
Groene kikker (Onb.)	<i>Pelophylax esculentus synklepton</i>	Ow - Andere soorten	2
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Ow - Andere soorten	3
Dagvlinders			
Bruine vuurvinder	<i>Lycaena tityrus</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	10
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Ow - Andere soorten Rode Lijst: kwetsbaar	1
Oranje zandoogje	<i>Pyronia tithonus</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Insecten (overig)			
Driehoekendagsvlieg	<i>Ephemera vulgata</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Korstmossen			
Gewoon schorsmos	<i>Hypogymnia physodes</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Witkopschorsmos	<i>Hypogymnia tubulosa</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Schimmels			
Adonismycena	<i>Mycena adonis</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Dennenharszwam	<i>Phlebiopsis gigantea</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Gezoneerde stekelzwam	<i>Hydnellum conrescens</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Kristalmosklokje	<i>Galerina nana</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Roodvoetkotsje	<i>Typhula erythropus</i>	Rode Lijst: gevoelig	2
Roze peutermycena	<i>Mycena smithiana</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Tweekleurige korstzwam	<i>Laxitextum bicolor</i>	Rode Lijst: bedreigd	2
Violetvlekkende moerasmelkzwam	<i>Lactarius aspidius</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	2
Vaatplanten			
Blauwe knoop	<i>Succisa pratensis</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Gele kornoelje	<i>Cornus mas</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Ow - Andere soorten Rode Lijst: gevoelig	32
Krabbenscheer	<i>Stratiotes aloides</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Ronde zonnedaauw	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Stijve ogentroost	<i>Euphrasia stricta</i>	Rode Lijst: gevoelig	1
Tripmadam	<i>Sedum rupestre</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Waterscheerling	<i>Cicuta virosa</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	3
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Ow - Habitatrichtlijn	87
Vliesvleugeligen			
Blauwe metselbij	<i>Osmia caerulea</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	1
Vogels			
Aalscholver	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Ow - Vogelrichtlijn	40
Appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Ow - Vogelrichtlijn	15
Beflijster	<i>Turdus torquatus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Blauwborst	<i>Luscinia svecica</i>	Ow - Vogelrichtlijn	11
Blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	101
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	Ow - Vogelrichtlijn	54
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	11
Bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	15
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Ow - Vogelrichtlijn	22
Boompieper	<i>Anthus trivialis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	3
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	50
Bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Ow - Vogelrichtlijn	7
Braamsluiper	<i>Sylvia curruca</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	130
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Ow - Vogelrichtlijn	532
Dodaars	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: ernstig bedreigd	1
Dwerggans	<i>Anser erythropus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	21
Dwergmeeuw	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: ernstig bedreigd	3
Ekster	<i>Pica pica</i>	Ow - Vogelrichtlijn	147
Fazant	<i>Phasianus colchicus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	23

Naam soort	Wetenschappelijke naam	Beleidsstatus	Aantal waarnemingen
Vogels			
Fitis	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	22
Fuut	<i>Podiceps cristatus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	6
Gaai	<i>Garrulus glandarius</i>	Ow - Vogelrichtlijn	32
Geelgors	<i>Emberiza citrinella</i>	Ow - Vogelrichtlijn	39
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	14
Gele kwikstaart	<i>Motacilla flava</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	139
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	11
Goudhaan	<i>Regulus regulus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Goudplevier	<i>Pluvialis apricaria</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Goudvink	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Ow - Vogelrichtlijn	34
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	15
Graspieper	<i>Anthus pratensis</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	4
Grauwe gans	<i>Anser anser</i>	Ow - Vogelrichtlijn	6
Grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: ernstig bedreigd	12
Grauwe klauwier	<i>Lanius collurio</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: bedreigd	21
Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	3
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	11
Groenling	<i>Chloris chloris</i>	Ow - Vogelrichtlijn	13
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Ow - Vogelrichtlijn	28
Grote Canadese gans	<i>Branta canadensis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	3
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Ow - Vogelrichtlijn	2
Grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: bedreigd	22
Grote lijster	<i>Turdus viscivorus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	19
Grote zaagbek	<i>Mergus merganser</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Grote zilverreiger	<i>Ardea alba</i>	Ow - Vogelrichtlijn	30
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	84
Heggenmus	<i>Prunella modularis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	5
Holenduif	<i>Columba oenas</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	82
Houtsnip	<i>Scolopax rusticola</i>	Ow - Vogelrichtlijn	3
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	101
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	41
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	153
Kauw	<i>Corvus monedula</i>	Ow - Vogelrichtlijn	17
Kemphaan	<i>Calidris pugnax</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: ernstig bedreigd	26
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	Ow - Vogelrichtlijn	29
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	34
Klapekster	<i>Lanius excubitor</i>	Ow - Vogelrichtlijn	82
Kleine barmseis	<i>Acanthis cabaret</i>	Ow - Vogelrichtlijn	2
Kleine bonte specht	<i>Dryobates minor</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Kleine mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Kleine plevier	<i>Charadrius dubius</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Kleine rietgans	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	7
Kneu	<i>Linaria cannabina</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	3
Knobbelzwaan	<i>Cygnus olor</i>	Ow - Vogelrichtlijn	21
Koekoek	<i>Cuculus canorus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	3
Kokmeeuw	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	16
Kolgans	<i>Anser albifrons</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Koolmees	<i>Parus major</i>	Ow - Vogelrichtlijn	81
Koperwiek	<i>Turdus iliacus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	10
Kraanvogel	<i>Grus grus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	10
Krakeend	<i>Anas strepera</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Kramsvogel	<i>Turdus pilaris</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	10
Kruisbek	<i>Loxia curvirostra</i>	Ow - Vogelrichtlijn	2
Kuifeend	<i>Aythya fuligula</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Kwartel	<i>Coturnix coturnix</i>	Ow - Vogelrichtlijn	10
Lachstern	<i>Sterna nilotica</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Lepelaar	<i>Platalea leucorodia</i>	Ow - Vogelrichtlijn	261
Meerkoet	<i>Fulica atra</i>	Ow - Vogelrichtlijn	54
Merel	<i>Turdus merula</i>	Ow - Vogelrichtlijn	58
Oeverloper	<i>Actitis hypoleucos</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	2
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Patrijs	<i>Perdix perdix</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	1
Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	49
Pontische meeuw	<i>Larus cachinnans</i>	Ow - Vogelrichtlijn	7
Porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	3

Naam soort	Wetenschappelijke naam	Beleidsstatus	Aantal waarnemingen
Vogels			
Purperreiger	<i>Ardea purpurea</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	Ow - Vogelrichtlijn	36
Raaf	<i>Corvus corax</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	1
Ransuil	<i>Asio otus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	26
Reuzenster	<i>Hydroprogne caspia</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Rietgors	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	16
Ringmus	<i>Passer montanus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	10
Rode wouw	<i>Milvus milvus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	3
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	15
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	Ow - Vogelrichtlijn	61
Roodborsttapuit	<i>Saxicola rubicola</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Schalekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	30
Sijs	<i>Spinus spinus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	32
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	9
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	96
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Ow - Vogelrichtlijn	34
Staartmees	<i>Aegithalos caudatus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	17
Steltkluit	<i>Himantopus himantopus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	7
Stormmeeuw	<i>Larus canus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	10
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: bedreigd	2
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>	Ow - Vogelrichtlijn	64
Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris</i>	Ow - Vogelrichtlijn	14
Toendrarietgans	<i>Anser serrirostris rossicus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	9
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	206
Tuinfuiter	<i>Sylvia borin</i>	Ow - Vogelrichtlijn	12
Turkse tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	Ow - Vogelrichtlijn	28
Veldleeuwerik	<i>Alauda arvensis</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	34
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	Ow - Vogelrichtlijn	57
Visarend	<i>Pandion haliaetus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	23
Visdief	<i>Sterna hirundo</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	18
Vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapilla</i>	Ow - Vogelrichtlijn	6
Waterhoen	<i>Gallinula chloropus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	103
Waterral	<i>Rallus aquaticus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	1
Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: bedreigd	1
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	34
Wielewaal	<i>Oriolus oriolus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	71
Wilde eend	<i>Anas platyrhynchos</i>	Ow - Vogelrichtlijn	52
Wilde zwaan	<i>Cygnus cygnus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	11
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Ow - Vogelrichtlijn	64
Witte kwikstaart	<i>Motacilla alba</i>	Ow - Vogelrichtlijn	18
Witwangster	<i>Chlidonias hybrida</i>	Ow - Vogelrichtlijn	6
Woudaap	<i>Ixobrychus minutus</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: ernstig bedreigd	1
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	10
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	Ow - Vogelrichtlijn	28
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: gevoelig	24
Zilvermeeuw	<i>Larus argentatus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	14
Zomertortel	<i>Streptopelia turtur</i>	Ow - Vogelrichtlijn Rode Lijst: kwetsbaar	5
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Ow - Vogelrichtlijn	59
Zwarte ooievaar	<i>Ciconia nigra</i>	Ow - Vogelrichtlijn	8
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Ow - Vogelrichtlijn	11
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	Ow - Vogelrichtlijn	2
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	Ow - Vogelrichtlijn	4
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>	Ow - Vogelrichtlijn	52
Weekdieren			
Wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>	Rode Lijst: kwetsbaar	2
Zoogdieren (overig)			
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Ow - Andere soorten	1
Bever	<i>Castor fiber</i>	Ow - Habitatrichtlijn	2
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Ow - Andere soorten	20
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Ow - Andere soorten	1
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Ow - Andere soorten	2
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Ow - Andere soorten	12
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Ow - Andere soorten	1
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Ow - Andere soorten Rode Lijst: gevoelig	6
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Ow - Andere soorten	3
Otter	<i>Lutra lutra</i>	Ow - Habitatrichtlijn	1
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Ow - Andere soorten	16

Naam soort	Wetenschappelijke naam	Beleidsstatus	Aantal waarnemingen
Zoogdieren (overig)			
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Ow - Andere soorten	1
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Ow - Andere soorten	1
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Ow - Andere soorten	1
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Ow - Andere soorten	2
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Ow - Andere soorten	1
Wolf	<i>Canis lupus</i>	Ow - Habitatrichtlijn	2

Bijlage 2 Soortenlijst veldbezoek

Soort(groep)	Wetenschappelijke naam
Dagvlinders	
Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>
Boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>
Bruin zandoogje	<i>Maniola jurtina</i>
Dagpauwoog	<i>Aglais io</i>
Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>
Klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>
Kleine vuurvinder	<i>Lycaena phlaeas</i>
Koevinkje	<i>Aphantopus hyperantus</i>
Landkaartje	<i>Araschnia levana</i>
Libellen	
Bruinrode heidelibel	<i>Sympetrum striolatum</i>
Gewone oeverlibel	<i>Orthetrum cancellatum</i>
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>
Weidebeekjuffer	<i>Calopteryx splendens</i>
Nachtvlinders	
Gamma-uil	<i>Autographa gamma</i>
Sint-Jacobsvlinder (rups)	<i>Tyria jacobaeae</i>
Sprinkhanen	
Grote groene sabelsprinkhaan	<i>Tettigonia viridissima</i>
Vaatplanten	
Akkerdistel	<i>Cirsium arvense</i>
Akkervergeet-mij-nietje	<i>Myosotis arvensis</i>
Braam	<i>Braha braha</i>
Gekroesde melkdistel	<i>Sonchus asper</i>
Gewone brunel	<i>Prunella vulgaris</i>
Gewone esdoorn	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Grote brandnetel	<i>Urtica dioica</i>
Haagwinde	<i>Convolvulus sepium</i>
Hondsdrif	<i>Glechoma hederacea</i>
Jakobskruid	<i>Jacobaea vulgaris</i>
Kleefkruid	<i>Galium aparine</i>
Klein streepzaad	<i>Crepis capillaris</i>
Klimop	<i>Hedera helix</i>
Kruipende boterbloem	<i>Ranunculus repens</i>
Madeliefje	<i>Bellis perennis</i>
Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>
Robertskruid	<i>Geranium robertianum</i>
Slipbladige ooievaarsbek	<i>Geranium dissectum</i>
Smalle weegbree	<i>Plantago lanceolata</i>
Vijfdelig / muskusaasjeskruid	<i>Malva alcea / moschata</i>
Vogelkers	<i>Prunus padus</i>
Witte klaver	<i>Trifolium repens</i>
Zachte ooievaarsbek	<i>Geranium molle</i>
Vliesvleugeligen	
Akkerhommel	<i>Bombus pascuorum</i>
Arge cyanocrocea	<i>Arge cyanocrocea</i>
Grote koekoekshommel	<i>Bombus vestalis</i>
Steenhommel	<i>Bombus lapidarius</i>
Wimperflanzandbij	<i>Andrena dorsata</i>
Vogels	
Boerenwaluw	<i>Hirundo rustica</i>
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>
Houtduif	<i>Columba palumbus</i>

Soort(groep)	Wetenschappelijke naam
Vogels	
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>
Kleine mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>
Merel	<i>Turdus merula</i>
Spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>
Tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita</i>
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>
Zwartkop	<i>Sylvia atricapilla</i>
Wantsen	
Vuurwants	<i>Pyrrhocoris apterus</i>
Zweefvliegen	
Gewoon platvoetje	<i>Platycheirus clypeatus</i>
Grote langlijf	<i>Sphaerophoria scripta</i>
Hommelreus	<i>Volucella bombylans</i>
Snorzweefvlieg	<i>Episyrphus balteatus</i>